

HERØY VASSLAG SA

Kvithaugsmyra 71
6092 FOSNAVÅG

Saksnr
2014/467

Arkiv
M11

Dykkar ref

Avd /sakshandsamar
DOK / BRB

Dato
01.11.2016

K-SAK 166/16. HOVUDPLAN VASSFORSYNING HERØY KOMMUNE - PROSESS MED SIKTE PÅ SAMANSLÅING AV VASSVERK

Vedlagt følger K-sak 166/16.

Kommunestyret gjorde i møte 27.10.2016 slikt vedtak i saka:

1. *Kommunestyret tek til vitande vassverka si haldning til arbeidet med sikte på samanslåing av vassverka i kommunen til eitt vassverk.*
2. *Administrasjonen får i oppdrag å følgje opp vassverka slik at kommunen oppfyller det overordna ansvaret sitt for vassforsyninga i følgje lovverket.*
3. *Alle nye garantisaker skal vurderast opp mot evt. omstrukturering og/eller samanslåing/fusjonering med andre vassverk.*
4. *Administrasjonen får i oppdrag å gå i drøftingar med vassverka med sikte på etablering av eitt samla vassverk seinast innan 2020.*

Med helsing

Brit Berge
e.f.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSPROTOKOLL

Sakshandsamar:	JRV	Arkivsaknr:	2014/467
		Arkiv:	M11

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
218/16	Formannskapet	18.10.2016
166/16	Kommunestyret	27.10.2016

HOVUDPLAN VASSFORSYNING HERØY KOMMUNE - PROSESS MED SIKTE PÅ SAMANSLÅING AV VASSVERK

Tilråding:

1. Kommunestyret tek til vitande vassverka si haldning til arbeidet med sikte på samanslåing av vassverka i kommunen til eitt vassverk.
2. Administrasjonen får i oppdrag å følgje opp vassverka slik at kommunen oppfyller det overordna ansvaret sitt for vassforsyninga i følgje lovverket.
3. Alle nye garantisaker skal vurderast opp mot evt. omstrukturering og/eller samanslåing/fusjonering med andre vassverk.
4. Administrasjonen får i oppdrag å gå i drøftingar med vassverka med sikte på etablering av eitt samla kommunalt vassverk seinast innan 2020.

Møtebehandling:

Olaug Andreassen reiste habilitetsspørsmål. Ho er medlem av styret i Herøy Vasslag SA og har vore med og handsama saka der.

Ho går frå under handsaming av habilitet.

Olaug Andreassen vart samrøystes kjend inhabil etter KL § 40 FVL §6 2. ledd.

Arbeiderpartiet kom med framlegg om tillegg av slikt pkt. 5:

I dei vasslaga der Herøy kommune er andelseigar skal kommunen ha ein eller fleire styreplassar.

Høgre og Frp kom med framlegg om slik endring av pkt. 4: «kommunalt» vert stroke.

Det vart røysta slik:

Endring pkt. 4 – vedteke mot 3 røyster.

Pkt. 1-3 i tilrådinga – samrøystes vedtekne.

Nytt pkt. 5 – Fall mot 5 røyster – ein røysta blankt.

Tilråding i Formannskapet - 18.10.2016

1. Kommunestyret tek til vitande vassverka si haldning til arbeidet med sikte på samanslåing av vassverka i kommunen til eitt vassverk.
2. Administrasjonen får i oppdrag å følgje opp vassverka slik at kommunen oppfyller det overordna ansvaret sitt for vassforsyninga i følgje lovverket.
3. Alle nye garantisaker skal vurderast opp mot evt. omstrukturering og/eller samanslåing/fusjonering med andre vassverk.
4. Administrasjonen får i oppdrag å gå i drøftingar med vassverka med sikte på etablering av eitt samla vassverk seinast innan 2020.

Møtebehandling:

Jens Terje Johnsen kom til møtet under handsaming av denne saka.

Lars Ivar Moldskred reiste habilitetsspørsmål. Han er son til styreleiar i

Stemmedalen Vasslag SA. Han går frå under handsaming av habilitet.

Lars Ivar Moldskred vart samrøystes kjend habil.

Olaug Andreassen reiste habilitetsspørsmål. Ho er medlem av styret i

Herøy Vasslag SA. Ho går frå under handsaming av habilitet.

Olaug Andreassen vart samrøystes kjend inhabil etter KL § 40 FVL §6

2. ledd.

Vedtak i Kommunestyret - 27.10.2016

1. Kommunestyret tek til vitande vassverka si haldning til arbeidet med sikte på samanslåing av vassverka i kommunen til eitt vassverk.
2. Administrasjonen får i oppdrag å følgje opp vassverka slik at kommunen oppfyller det overordna ansvaret sitt for vassforsyninga i følgje lovverket.
3. Alle nye garantisaker skal vurderast opp mot evt. omstrukturering og/eller samanslåing/fusjonering med andre vassverk.
4. Administrasjonen får i oppdrag å gå i drøftingar med vassverka med sikte på etablering av eitt samla vassverk seinast innan 2020.

Særutskrift:

- Utviklingsavdelinga, her
- Herøy Vasslag SA, Kvithaugsmyra 71, 6092 Fosnavåg
- Stemmedal Vasslag SA, v/Arild Moldskred, 6070 Tjørnvåg
- Moltustranda Vassverk SA, v/Fred Hansen, 6076 Moltustranda
- Nerlandsøy Vasslag SA, v/Aksel Kvalsvik, 6098 Nerlandsøy
- Kvalsvikøy Vassverk SA, v/Trond Kvalsvik, 6098 Nerlandsøy
- Runde Vassverk BA, v/Rocco Torstein Schwalm, 6096 Runde

Vedlegg

- Kopi av oppsummering frå møte 8. juni 2016 med vassverka om det vidare arbeidet med «Hovudplan vassforsyning i Herøy kommune»
- Saksprotokoll frå K-sak 130/16 av 25.08.2016
- Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg

Bakgrunn:

Ved handsaming av Hovudplan vassforsyning i K-sak 83/15 i møte 25.06.15 gjorde Kommunestyret slikt vedtak:

1. **Herøy kommunestyre vedtek at Hovudplan vassforsyning, sist revidert 04.06.2015, skal leggest til grunn for den vidare utviklinga av vassforsyninga i kommunen. Med tilvising til hovudplanen og konklusjonane i denne ber kommunestyret om at det i samråd med vasslaga/-verka vert igangsett ein prosess med sikte på å førebu samanslåing av dagens private vasslag/verk til eit samla vassverk. Det bør vere eit mål at eit nytt vassverk er etablert og i drift seinast innan 2020.**
2. **Samanslåing av vassverka må vere tufta på frivilligheit, og kvart enkelt vassverk må stå fritt om dei vil gå inn i eit samla vassverk**

Med bakgrunn i dette vedtaket vart det den 8. juni 2016 halde møte med alle vassverka. Sjå vedlagt kopi av oppsummering frå møtet.

I etterkant av dette vart det ved handsaming av sak vedkomande utvida lånegaranti til Stemmedal Vasslag SA, sjå vedlagt K-sak 130/16 av 25.08.2016, under punkt 5 vedteke at. Sitat: **«Ein ynskjer samanslåing av vassverka i kommunen. Garantien vert gitt under føresetnad av at Stemmedalen Vasslag SA er positiv til ei omstrukturering av vassforsyninga i kommunen og som eit steg på vegen, herunder også fusjon/samanslåing med eitt eller fleire eksisterande vassverk.»**

Med bakgrunn i vedtaka i dei to K-sakene ovanfor omhandlar denne saka korleis administrasjonen ser på det vidare arbeidet med «Hovudplan vassforsyning»

Saksopplysningar:

Som det framgår av vedlagt oppsummering frå møte med vasslaga den 8. juni 2016 er det berre Stemmedal Vasslag SA og Kvalsvikøy Vassverk SA som går inn for eit samla kommunalt vassverk. Dei andre vassverka går inn for å halde fram som sjølvstendige vassverk.

Fleire av vassverka har signalisert at dei har store utfordringar med drift, vedlikehald og naudsynnte investeringar og at desse utfordringane berre vil auke på i tida frametter.

Pr. 31.12.2015 hadde kommunen eit samla garantiansvar på 57.502.268 kroner til dei to største vasslaga.

Kommunen er i fleire av vassverka største andelseigar, men har ikkje nokon styreplass.

Ved evt. kommunesamanslåing med Sande kommune har Sande kommunalt vassverk. Det vil vere utfordrande å evt. ha både kommunalt og privat vassverk.

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg og eigarskap

Eigarskapsspørsmålet til vass- og avløpsanlegg vart første gang drøfta i «NOU 2006: 6 Når sikkerheten er viktigst». Eit einstemmig utval tilrådde å lovregulere det offentlege eigarskapet til vass- og avløpsanlegg ut frå omsynet til tryggleik og beredskap.

Forslagsstillerane meinte at berre det offentlege, som er uavhengig av investeringshorisont, har kapasitet og investeringskraft til å ivareta eit heilskapleg forvaltningsperspektiv på vass- og avløpssektoren.

Av Prop. 136L (2010-2011) Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg framgår det av proposisjonens hovudinnhald at.

Sitat:

«Ved behandlingen av dokument 8:91 (2006-2007) vedtok Stortinget å be Regjeringen om å legge fram forslag om endring av eksisterende lovverk som sikrer at vann- og avløpsinfrastrukturen forblir heleid av det offentlige. Lovgivningen skal gjøre unntak fra kravet om offentlig eie for de vann- og avløpsvirksomheter som i dag er organisert som ikke-kommersielle private andelslag eid av abonnentene, slik at dagens eierorganisering for disse kan videreføres.»

Ny lov om kommunale vass- og avløpsanlegg vart sett i kraft den 1. juli 2012 (Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg av 16. mars 2012 nr. 12) denne ligg vedlagt. Lovas formål og hovudregel tilseier at vass- og avløpsanlegg skal være i kommunal eige. Dette gjeld ved nyetableringar, utviding og samanslåing av eksisterande anlegg samt ved sal av eksisterande anlegg. Kommunen kan i særlege tilfelle tillate privat eige, men i så fall skal anlegget organiserast som eit andelslag eigd av brukarane.

Lovas hovudregel fastslår i § 1 at nye vass- og avløpsanlegg skal være eigd av kommunar. Vidare går det fram av lova at eksisterande vass- og avløpsanlegg berre kan seljast eller på annan måte overdragast, til kommunar. Samanslåing eller vesentleg utviding av eksisterande anlegg krev løyve frå kommunen. Vass- og avløpsanlegg i denne samanheng betyr hovudleidningar for vatn og avløp, pumpestasjonar, høgdebasseng og anlegg for handtering og reinsing av vatn og avløp mv.

Om dei fysiske og juridiske grensene for det kommunale eigarskapet står det i Prop. 136L at «de fysiske og juridiske grensene for det kommunale eierskapet er foreslått avgrenset mot råvannskilde og mot det private stikkledningsnett».

Lova gjer unntak for mindre vass- og avløpsanlegg. Dvs. separate anlegg som har mindre enn 50 pe (personekvivalentar), evt. mindre enn 20 husstandar/hytter eller mindre enn 50 personar eller tilsvarande. Dersom eit eksisterande anlegg vert utvida slik at det ikkje lenger fell inn under definisjonen av mindre anlegg, må det søkjast løyve frå kommunen til utviding etter § 2 i lova.

Det er gjort unntak frå hovudregelen om kommunalt eigarskap av vass- og avløpsanlegg i lovas § 2. Første ledd i paragrafen gir kommunen høve til etter søknad, å tillate samanslåing eller vesentlig utviding av eksisterande private vass- og avløpsanlegg eller til etablering av nytt anlegg dersom. Sitat:

- *det private anlegget ligger så langt fra kommunalt vann- og avløpsanlegg at kommunen ikke kan kreve at boenhetene som det private anlegget tjener eller skal*

tjene skal knyttes til det kommunale anlegget med hjemmel i plan- og bygningsloven § 27-1 og § 27-2, eller

- *kostnadene ved å knytte seg til det kommunale anlegget vil være uforholdsmessig store eller andre særlige hensyn taler for det.*

Det følger likevel av andre ledd i paragrafen at slike anlegg som nemnt ovanfor, altså anlegg som vert godtekne unnateke frå kommunalt eigarskap, skal organiserast som andelslag eigd av brukarane. Aksjeselskap, kommandittselskap, ansvarlige selskap mv. kan altså ikkje ha eigarskap.

Grunnen til at nye anlegg skal etablerast som andelslag, er at eigarane av slike andelslag i dei fleste tilfelle vil ha ei eigeninteresse i å sikre kvalitet, tryggleik og langsiktigheit slik at tenenesta blir ivareteken. Dei vil også normalt unngå å ta ut utbytte fordi det vil medføre ei tilsvarande auke i vass- og avløpsgebyra som dei som brukarar sjølve må betale. Når det gjeld kommunen sitt høve til å stille særlige vilkår i løyvet, kan det for eksempel vere aktuelt å stille vilkår om drift i samsvar med sjølvkostprinsippet.

Vurderingar/konklusjon:

Frå kommunen si side bør det gjennomførast nye drøftingar med vasslaga med sikte på samanslåing til eitt vassverk.

Vassverka si negative innstilling til samanslåing vurderer rådmannen som lite tenleg i eit større perspektiv. Kommunen har det overordna ansvaret for vassforsyninga og må tenke på heilskapen med omsyn til sikker og forsvarleg vassforsyning uavhengig av det einskilde vassverket si innstilling i dag. Manglande og ikkje tilfredsstillande vassforsyning inneber ein tryggleiksrisiko som kan hemme utvikling og vekst i kommunen.

Vass- og avlaupsanlegg høyrer saman og ein vil ved samling av ansvaret oppnå gevinstar m.a. i tilknytning til

- likt lovverk
- planlegging
- utbygging
- drift- og vedlikehald
- teknisk vakt
- like avgiftssatsar etter sjølvkostprinsippet
- finansiering og økonomi

Med bakgrunn i Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg bør den endelege målsettinga for kommunen vere eit samla kommunalt vassverk. Om ein på vegen mot dette målet skal gå om ei samanslåing til eitt samla privat vassverk vert ei vurderingssak, men vert vurdert av rådmannen som lite tenleg i eit større perspektiv.

Ved evt. etablering av eit samla kommunalt vassverk bør dette kunne gjerast ved at vassverka vert overdregne til kommunen utan noko økonomisk oppgjer. Tilsette i vassverka må då verte ein del av den drifts- og vedlikehaldsorganisasjonen som kommunen har i dag.

Stemmedal Vasslag SA skal i følgje punkt 5 i K-sak 130/16 omstrukturast og/eller samanslåast/fusjonere med eitt eller fleire eksisterande vassverk. Evt. samanslåing/fusjonering må det iflg. Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg gjevast løyve til frå kommunen.

Alle nye garantisaker må vurderast opp mot evt. omstrukturering og/eller samanslåing/fusjonering med andre vassverk.

Samanslåing av vassverka i kommunen eller omorganisering til eitt kommunalt vassverk vil uansett måtte ta noko tid. I vedteken «Hovudplan vassforsyning» er det sett ei målsetting om eitt vassverk i kommunen innan 2020 utan at ein har teke standpunkt til organisasjonsform, privat eller kommunalt. Ein ser det som naturleg at kommunen, som største andelseigar og garantist i fleire av vassverka og så lenge ein har dagens organisasjonsform, bør krevje å få fast plass i vassverkstyra. Kommunen bør også legge fram for vassverkstyra forslag om omorganisering av vassverka.

Kommunen har som det framgår det overordna ansvaret for vassforsyninga og må uansett organisasjonsform skjønne dette ansvaret på ein fullt ut tilfredsstillande måte. Dette inneber at ein frå kommunen si side vil måtte følgje opp vassverka tettare og stille krav til dokumentasjon av dagens vassforsyning og vidare utbygging på ein heilt annan måte enn tilfellet har vore til no. Dette vil m.a. måtte medføre at vassverka må legg fram oppdatert dokumentasjon på

- at vasskvaliteten oppfyller gjeldande krav
- forsyningskapasitet
- branndekning innafor sitt forsyningsområde
- beredskapsplan ved uønska hendingar som m.a. forureining av vasskjelde og brot i vassforsyninga
- tilfredsstillande driftskontroll og driftsorganisasjon
- tidfesta plan for evt. naudsynt oppgradering
- vidare utvikling og utbygging med bakgrunn i gjeldande arealdel til kommuneplanen og kommunen sine øvrige prioriteringar
- berekraftig økonomi
- rapportering til kommunen ved uønska hendingar/endringar i organisering m.m.

Som det framgår av forarbeidet til lovteksta i Prop. 136L og lovteksta i Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg er det frå sentralt hald lagt svært sterke føringar på at vass- og avløpsanlegg over ein viss storleik skal vere i kommunal eige. Med bakgrunn i at slike anlegg kan vere sårbare og at svikt kan få alvorlege tryggleiks-, beredskaps- og folkehelsemessige konsekvensar vil rådmannen tilrå at ein følgjer dei sentrale føringane. Dvs. at ein innan 2020 får etablert eitt samla kommunalt vassverk for heile kommunen.

Med bakgrunn i K-sak 83/15, tilbakemeldingane frå vassverka, K-sak 130/16, saksutgreiinga ovanfor og etter ei samla vurdering vil rådmannen tilrå at

1. Kommunestyret tek til vitande vassverka si haldning til arbeidet med sikte på samanslåing av vassverka i kommunen til eitt vassverk.
2. Administrasjonen får i oppdrag å følgje opp vassverka slik at kommunen oppfyller det overordna ansvaret sitt for vassforsyninga i følgje lovverket.
3. Alle nye garantisaker skal vurderast opp mot evt. omstrukturering og/eller samanslåing/fusjonering med andre vassverk.
4. Administrasjonen får i oppdrag å gå i drøftingar med vassverka med sikte på etablering av eitt samla kommunalt vassverk seinast innan 2020.

Fosnavåg, 26.09.2016

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Jon Rune Våge